pobude in pripombe, podane v okviru javnih razgrnitev oz. javnih obravnav v postopkih prostorskega načrtovanja, niso obvezujoče, so pa pripravljalci plana dolžni do njih zavzeti stališča in to objaviti.

Vsi ostali načini izvedbe sodelovanja javnosti so neformalni in neobvezujoči za pripravljalca prostorskega akta. MzIP je sicer maja 2011 izdalo Priporočilo občinam za zgodnejše vključevanje javnosti v postopke priprave prostorskih aktov lokalnih skupnosti, ki priporoča predvsem zgodnejše vključevanje javnosti. Faza dopolnjenega osnutka OPN ali OPPN je namreč že razmeroma pozna za prvo seznanjanje javnosti z vsebino določene prostorske ureditve, saj podajanje bistvenih novih alternativnih rešitev ni več možno, glavne usmeritve pa so že izbrane. Potrebna bi bila javna razgrnitev že v fazi oblikovanja osnutka OPN ali OPPN.

Za obvestila o javnih razgrnitvah v postopkih sprejemanja OPN ali OPPN ni enotnega spletnega portala. Občine objavljajo te informacije na svojih spletnih straneh oz. v svojih informacijskih sistemih, ki jih podpirajo komercialni ponudniki, kot so npr. PISO, e-Občina, itd. Objave se opravijo tudi na krajevno običajen način, lahko v lokalnem glasilu itd. Mreža za prostor si preko svojih aktivnosti prizadeva za vzpostavitev enotnega prostorsko-informacijskega portala, na katerem bi bile dostopne informacije o vseh postopkih sprejemanja OPN ali OPPN. Država sicer načrtuje vzpostavitev sistema PIS (prostorski-informacijski sistem), ki bi bil nadgrajen tudi s sistemom elektronskega vlaganja vlog e-Prostor, vendar pa po našem vedenju ta ne bo omogočal vpogleda v aktualne odprte postopke sprejemanja OPN ali OPPN za širšo javnost, saj bo v osnovi namenjen državnim in lokalnim nosilcem urejanja prostora.

2.2.2. Okoljski postopki

Večinoma tečejo okoljski postopki hkrati s postopki prostorskega načrtovanja, pri čemer se javna razgrnitev nanaša tudi na dokumente iz okoljskih postopkov (npr. okoljsko poročilo, poročilo o vplivih na okolje in osnutek okoljevarstvenega soglasja). Pomembno je vedeti, da teče rok za podajo pripomb javnosti in NVO v teh postopkih večinoma hkrati z rokom za podajanje pripomb na sam prostorski akt.

Okoljski postopki so načeloma vsi upravni postopki, ki pripeljejo do izdaje končne upravne odločbe (razen CPVO in okoljski postopki, ki se združijo s CPVO) in tako zanje veljajo določila Zakona o splošnem upravnem postopku, v kolikor za posamezno področje ne obstaja nek specialnejši predpis. Zakon o splošnem upravnem postopku v 43. členu določa, da ima pravico udeleževati se upravnega postopka tudi oseba, ki izkaže pravni interes – to je, da zatrjuje in izkaže, da vstopa v postopek zaradi varstva svojih pravnih koristi. Pravna korist pa je neposredna, na zakon ali drug predpis oprta osebna korist. Ti stranski udeleženci imajo v postopku enake pravice in dolžnosti kot stranka, če zakon ne določa drugače.

Določene posebnosti glede stranske udeležbe pa vsebujeta Zakon o varstvu okolja ter Zakon o ohranjanju narave. NVO s statusom delovanja v javnem interesu imajo namreč glede na ostale oblike povezovanja civilne družbe posebne pravice do sodelovanja v upravnih postopkih brez da bi se posebej presojal njihov morebitni pravni interes za vstop v postopek – torej lahko vstopijo kot stranski udeleženci avtomatično, zgolj na podlagi statusa NVO v javnem interesu. Izrecno to velja za pridobljen status delovanja na področju varstva okolja, medtem ko je za status s področja ohranjanja narave stvar opredeljena dokaj nejasno. Pomembno pri tem pa je, da je vstop v postopek za NVO s statusom časovno omejen (Zakon o varstvu okolja postavlja rok 35 dni po javnem naznanilu). Status delovanja v javnem interesu s področja ohranjanja narave pa načeloma prinaša društvom pravico zastopati interese ohranjanja narave v vseh sodnih in upravnih postopkih (3. odstavek 137. člena Zakona o ohranjanju narave). Kljub takšnemu določilu je trenutna sodna praksa na stališču, da morajo tudi društva s pridobljenim statusom po Zakonu o ohranjanju narave izkazati pravni interes za vstop v postopek, kar storijo najlaže skozi svoj status.

Okoljski postopki, ki tečejo hkrati s postopki prostorskega načrtovanja:

CPVO (celovita presoja vplivov na okolje):

Gre za presojo vpliva plana v pripravi na okolje. Postopek teče v primerih sprejemanja DPN v fazi študije variant, pri postopkih sprejemanja OPN in OPPN pa v fazi izdelave dopolnjenega osnutka prostorskega akta. Postopek terja izdelavo okoljskega poročila, ki je javno razgrnjeno in na katerega ima javnost možnost dajanja pripomb v roku, kot velja za javno razgrnitev študije variant ali